

Tipy

Kaple svatého Kříže na Karlštejně

Nejcennější prostor hradu Karlštejn a skvělá ukázka středoevropského gotického umění, Kaple svatého Kříže, je již několik let opět přístupná veřejnosti. Její stěny zdobí leštěné polodrahokamy vsazené do zlaceného štučku; zlacená je také klenba, která vytváří iluzi hvězdného nebe. V kapli se zachoval unikátní soubor 129 deskových obrazů Mistra Theodorika. Návštěva kaple je mimořádným zážitkem, který si však musíte rezervovat předem prostřednictvím Národního památkového ústavu v Praze.

Desítky serpentín

Stojí to trochu námahy, ale odměna bude sladká: silnice z Berouna přes Hostim do Karlštejna nabízí cyklistické zážitky z nejmalebnějších. Dvakrát musíme vystoupat z údolí na krasovou planinu a dvakrát se budeme spouštět dolů. Serpentinu kolem Hostimi si nezadá s těmi v Dolomitech, za každou zatáčkou se otevrou nové výhledy. S kopce tu doporučujeme raději včas přibrzdit – některé zákruty jsou ostré a na asfaltu může být napadané kamení ze skal.

Geologický památník

O tom, že Český kras má z hlediska geologické historie mezinárodní význam, svědčí lokalita Klouk nad obcí Suchomasty. Právě zde byl totiž schválen takzvaný stratotyp hranice mezi silurem a devonem (dvěma obdobími prvohor, kdy se utvářela vápencová souvrství Českého krasu). Profil u Suchomast se tak stal jakýmsi vzorem pro rozhraní mezi těmito dvěma útvary. I toho, kdo geologii příliš nehoví, snad zaujme památník vztýčený zde v roce 1977 – je to zřejmě jediný pomník na světě věnovaný stratigrafickému rozhraní.

Výhled na Karlštejn

Chceme-li si užít opravdu krásný pohled na hrad Karlštejn, zaparkujeme před návštěvou hradu v Hlásné Třebani (nebo sem dojedeme vlakem) a vydejme se k hradu po žluté turistické značce. Přibližně po dvou kilometrech stoupání mezi poli a lesem se z mělkého sedla otevře pohled na hrad. Karlštejn se tyčí odhadem kilometr před námi přes hluboké údolí, asi ve výši očí. Fotografové ocení příznivou expozici, z tohoto místa se díváme na hrad zhruba směrem k severu.

Lomy u Mořiny

V okolí Mořiny, asi čtyři kilometry od hradu Karlštejn, najdeme několik velkých, dnes již opuštěných jámových lomů – pozůstatků po desítky let probíhající těžbě vápence. Ty nejznámější se jmenují Velká a Malá Amerika. Romanticky vyhlížející lomy s umělými jezírky na dně jsou několik set metrů dlouhé a byly po ukončení dobývání suroviny využívány pro natáčení filmů (Limonádový Joe, Malá mořská víla aj). Vstup do lomů není povolen (a je také životu nebezpečný), ale neobvyklou scénérii si můžeme vychutnat ze žluté značené turistické trasy vedoucí po jejích okrajích. Tato stezka přivede turisty i k památníku politických vězňů, kteří museli v lomech po druhé světové válce pracovat.

Český kras

TIP NA VÝLET JANA STRÁSKÉHO

Autor je předsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

Nabízíme pěší výlet známými místy Českého krasu po obou březích Berounky, začínající v Berouně a z Kody (14,5) a končící ve dvou variantách: buď opět v Berouně (20), nebo na břehu Litavky v Popovicích (24,5). Spolehlivým místem k občerstvení je zhruba na polovině trasy Srbsko.

Před nádražím v Berouně najdeme červenou značku, která nás převede přes Berounku a vystoupá s námi kolem nemocnice k bývalému dubu na Herínkách (3,5) a po níž sestoupíme do Svatého Jana pod Skalou (5). Místo je tradicí spojeno se svatým Ivanem, knížetem Charvátů, který tu údajně žil koncem 9. století jako poustevník. V místech dnešního kostela sv. Jana Křtitele stával kostel a předtím i kaple už v 11. století. Nad areálem klášterních budov se zvedá do výšky 180 m nad údolí výrazný vápencový vrchol Skály, k jehož zdaleka viditelnému kříži lze vystoupit po značené odbočce. Pokračující červeně značená cesta nás vyvede z malebného údolí Kačáku (Loděnice) na Vysokou stráň, z níž sestoupíme k silnici u samoty Boubová (7). Přejdeme silnici, lesem projdeme mezi vrcholy Doutnáče a Boubové do údolíčka Bubovického potoka. Po proudu dojdeme k miniaturním Bubovickým vodopádům

a k nedaleké Kubrichtově boudě (9,5), bývalé hospodě, dnes informačnímu středisku CHKO Český kras. Od ní pohodlně sedíme po žluté značce vpravo do Srbska (12). Po případném občerstvení přejdeme stále se žlutou značkou Berounku a po chvíli začínáme stoupat na Kodu (14,5). Dojdeme k rozcestí s modrou, kde vyvěrá krasový zlomový pramen a kde se musíme rozhodnout mezi oběma nabízenými variantami. Delší – po žluté – vede k dalšímu rozcestí, kde můžeme odbočit s modrou ke Kodske jeskyni a opět se sem vrátit. Žlutá nás pak lesem svede k silnici a po ní do Tobolky (16,5). Polní cestou se dostaneme ke křižovatce silnic na okraji Koněprusy a po místních komunikacích ke Koněpruským jeskyním (19). Prohlídka tohoto největšího jeskynního systému v Čechách je možná jen od dubna do října. Cesta jádrem Českého krasu nás dál dovede na Kotýz (20,5), národní přírodní památku s příkrými skalními

stěnami nad břehem Suchomastského potoka, kde mezi krasovými jevy najdeme dvojité vápencový Jelínkův most, a skalní Axamitovou bránu. Odtud sestoupíme k Suchomastskému potoku a k silnici u Havlíčkovu mlýna (21,5). Po silnici se dáme vlevo k rozcestí pěti komunikací, ale naše žlutá značka si vybere šestou polní cestu, stoupající na Koukolovu horu (23,5) se zříceninou kaple. Krátká značená odbočka nás vyvede na vrchol s téměř kruhovým rozhledem. Tím se s Českým krasem rozloučíme a sestoupíme k železniční stanici v nedalekých Popovicích (24,5).

Kratší varianta po modré vede od pramene na Kodě (14,5) lesní cestou do Tetína (17,5). Zde stával v 10. století dřevěný knížecí dvorec, který byl vdovským sídlem zde zavražděné kněžny Ludmily. Později tu byl vystavěn hrad, jehož nepatrné zbytky najdeme na skalnatém výběžku. V tomto poutním místě najdeme románský kostel sv. Kateřiny, raně barokní kostel sv. Ludmily a původně románský kostel sv. Jana Nepomuckého. Krátká značená odbočka nás dovede k vyhlídce do údolí Berounky a další za obcí na vrch Damil s výhledem na Beroun (20), kam se po sestupu k Berounce po chvíli dostaneme.

TRASA: 1. Beroun, žst. – Č 0001: 2. Svatý Jan pod Skalou (5) – 3. Kubrichtova bouda (9,5) – Ž 6043: 4. Srbsko, žst. (12) – Ž 6042: 5. Koda, pramen (14,5)

a) 6a. Koněpruské jeskyně (19) – 7a. Popovice, žst. (24,5)

b) M 1014: 6b. Tetín (17,5) – 7b. Beroun, žst. (20)

MAPA: Okolí Prahy západ, turistická mapa 1:50 000, edice KČT č. 36

